

BIBLIOGRAFIE

“Oorlog en Terpentijn”

Het terecht bejubelde boek van Stefan Hertmans, is een meesterlijke en hoogst ontroerende reconstructie van de persoon en het leven van de grootvader van de schrijver (Urbain Martien, 1891-1981).

Voor Gentse lezers bevat dit werk nog een extra dimensie: het leven in het Gent van (vooral) de twee decennia die W.O. I voorafgingen. De nauwkeurig aangegeven locaties (in wijk Heernisplein, diverse Gentse plaatsen, buurt van brug van Gentbrugge) versterken de inleving. Hertmans baseerde zich voornamelijk op memoires, die zijn grootvader in cahiers had neergeschreven en kort voor zijn dood aan zijn kleinzoon had toevertrouwd. Verder verwerkte hij erin wat hij van zijn moeder vernam, en – vooral natuurlijk – zijn eigen herinneringen (daaronder de bezoeken met zijn grootvader aan de Veneziana in de Geldmunt). Al zijn deze Gentse gegevens heel wat meer dan louter couleur locale (ze bieden namelijk een sterke sociologische beschrijving van het Gent van toen), de hoofdreden om Oorlog en Terpentijn te lezen ligt vanzelfsprekend in het meesterschap waarmee Hertmans een uitzonderlijk menselijk document tot stand bracht – met als middendeel een magistrale episode vanuit het front tijdens W.O. I. Een Vlaming die het niet gelezen heeft mist veel. Een Gentenaar nog meer.

Guido De Bruyker

Einde vorig jaar verscheen het **50e Jaarboek van de Heemkundige Kring “De Oost-Oudburg”**. Het is weer een interessant en lijvig boek geworden van niet minder dan 336 bladzijden, zeer rijkelijk geïllustreerd.

Zoals altijd zijn daar verschillende artikels bij die ook onze lezers kunnen interesseren, zoals:

- De allereerste strak geometrische Gentse urbanisatie. Een nieuwbouwwijk voor proleten aan de Dampoort.
- De impact van de Sint-Lucasschool in 1913.
- Gustaaf Haemers, een burgemeester van Sint-Amandsberg overlijdt in functie.
- Mei 1940: Broeders uit Oostakker op de vlucht.
- Wie waren die broeders in Saint-Venant?
- Lucas Munichstraat. Een Abt slaagt er in zijn eigen abdij te laten opheffen.

- M.A.JHoste: Kunstschilder.
De leerjaren en het vroegere werk. (tot ca.1949)
- Frans De Schryver in 1967.
Een kranige eeuweling, de stamvader van een familie.

De leden van deze Kring ontvangen dit jaarboek gratis. Voor niet-leden bedraagt de prijs 23,00 €. Wanneer het met de Post verzonden wordt: 27,00 €. Rekening: BE 65 2370 3773 8396.

“La Sarcelle A groep Mariakerke & de Inlichtings- en Actiedienst Luc-Marc sector RY. Prosopografisch onderzoek van het verzet in Mariakerke, Drongen en omstreken tijdens de Tweede Wereldoorlog”

Dit is het eindwerk van student Florian Willemot.

Het bevat 78 bladzijden op A4-formaat.

Dit tot hiertoe nog niet behandeld onderwerp heeft ongetwijfeld veel opzoekingswerk vereist maar het is dan ook uitstekend gedocumenteerd. Het mag dan gaan over feiten die zich meer dan 70 jaar geleden afspeelden, maar oudere Gentenaars zullen er namen in tegenkomen die hen vertrouwd in de oren klinken en, wie weet, personen tegenkomen die zij zelf nog gekend hebben. Wij hebben deze studie met veel interesse gelezen.

Geïnteresseerden kunnen dit werk bestellen door overschrijving van 10 € op de rekening van de auteur Florian Willemot: BE 37 3630 8643 5528.

De leveringskosten zijn in deze prijs begrepen.

H.C.

KLEINE WEETJES

Treintje aan de Dampoort

De Dampoort is altijd een moeilijk verkeerspunt geweest. Bussen, trams en auto's hadden het er ook vroeger soms moeilijk om over de smalle brug te geraken, die dan nog moest opengaan voor het scheepsverkeer.

Oudere Gentenaars zullen zich ook herinneren dat er ooit een treinspoor lag en treinen passeerden aan het einde van de Dampoortstraat. Immers, uit het

Dampoortgoederenstation, nu de grote stationsparking, vertrok er soms een goederentrein (“marchandise”) naar het “Entrepôt” (nu Stapelplein) of omgekeerd. Die treinen reden met een slakkengangetje en werden begeleid door spooormannen die er bij de Dampoortstraat afsprongen om zwaaiend met rode vlaggen het auto- en tramverkeer op te houden. Dat kon aanzienlijk lang duren als er een eindeloos lange reeks wagons voorbij moest.

Op een keer zat er een heer in een wachtende bus te foeteren over de vertragung; waarop een oud vrouwtje zei: “Amaor meniere, ‘t es den “International” die moet passeren, zulle!

De foto (genomen vóór 1909, verz. R. Heughebaert) toont het treinspoor met een paar wagons aan het Handelsdok

Rechtzetting

Marie-Jeanne De Smet wijst ons op een fout in het onderschrift bij de foto van kerkbaljuw Prosper De Smet in het artikel ‘De processie’ verschenen in Ghendtsche Tydinghen 2014 nr. 1, p. 69. Er werd nooit gezegend voor de ‘katrienewielen’ met de staf met het beeldje van de heilige, wel met de relikwie in de kerk. Als Pastoor en Onderpastoors verhinderd waren had mijn grootvader toelating gekregen van een van zijn pastoors om de zegen te geven aan de ‘patiënten’ die zich soms op onverwachte tijdstippen aanboden. Staf en beeldje waren teken van zijn ambt.

Lang haar in de tijd van de Beatles

Buslijn 38 aan Sint-Jacobs.

De bestuurder, niet zo jong meer, zit te redeneren met een vriend naast hem

over de jeugd van tegenwoordig: “... en ge zoed ze mee gien tange vaste pakken. Kijk. Tegen ‘t aubetje, ‘t stoat doar nog e zuu iene mee langk hoar. Ne mislukte bietel. Verlede weke oak dienst op de 5 en aan ‘t Zuid stapt er ne gast noar mij. Hij moest zijn hoar opheffen om mijne numiero te zien!. Menier, est veur Zwijnoarde, zeit hij. “kè gezeid; joat vriend, weunt euwe coiffeur doar misschien?”

Marie Jeanne De Smet

LEZERS SCHRIJVEN ONS

Van **Prof. Dr. Luc de Grauwe**:

GANDINO ofte ‘Klein Gent’ in de provincie Bergamo (Italië): een verhaal van Gentse wevers. In het laatste nummer van GT van 2013 (nov.-dec.) hadden Bernard en Françoise Cruyt en Luc Devriese het in een heel interessant artikel over “Gent buiten Gent”. Daar vermeldden ze o.a. (op p. 542, met kaartje op p. 541) een **Gand(a)**, een ‘Fraktion’ (bij ons zowat ‘deelgemeente’) van Martell/Martello, zelf een uitgestrekte gemeente in een oostelijke westelijke uithoek van de tot Italië behorende provincie Bozen/Bolzano, die samenvalt met het eigenlijke (d.i. Duitstalige) Zuid-Tirol. Maar niet zo vreselijk ver van dit Gand(a), naar het zuidwesten toe, ligt in de al helemaal Lombardisch-Italiaanse provincie Bergamo een stadje (veeleer groot dorp) Gandino en vlak daarbij ook het dorp Leffe, waarvan de namen bij ons toch wel een belletje zullen doen rinkelen! Beide alpendorpjes zijn gelegen in een oostelijk zijdalletje van de Valle Seriana, het Dal van de (rivier) Serio, en ziehier wat de (toch wel gezaghebbende) ANWB-gids “Noord-Italië” (geschreven door Geert van Leeuwen; uitgegeven in 1995) op p. 75a daarover weet mee te delen: “Opvallend [in de stad Bergamo] is ook de aanwezigheid van het Belgische bier Leffe. Ongetwijfeld heeft dat te maken met de nog aanwezige traditie in het ten noordoosten van Bergamo gelegen stadje Gandino (‘Klein Gent’) en het naburige dorp Leffe, waar zich in de Late Middeleeuwen Gentse wevers vestigden”.

En wie eraan zou durven te twijfelen: kijk maar op de wegenkaart: die plaatsen bestaan echt!

Geen van beide dorpen heb ik ooit bezocht - jammer, want ooit was ik wél in

het zeer bezienswaardige Bergamo (dat overigens dezelfde etymologie heeft als “Berchem”, d.i. ‘woonplaats op de berg’ - ook de Lombarden = Langobarden zijn nl. oorspronkelijke, in Noord-Italië massaal ingeweken Germanen!). Maar sedertdien weet ik tenminste dat Gandino daar bestaat en dat er afstammelingen wonen van onze eigen Gentse voorouders!

Van **Elke Borghs** en **Jan Crab**:

Aan wie het aanbelangt:

Hij is er! De app ‘Verapaz – de eerste Belgische kolonie’ staat voor u klaar! Het mysterieuze verhaal van de Belgische kolonie kent met deze app geen geheimen meer. ‘Verapaz’ brengt u een universeel verhaal met de meest merkwaardige geschiedkundige facts & figures, doorspekt met doorleefde portretten en fotografie.

Beleef de app dankzij de videobeelden en de audio's die de juiste sfeer scheppen, en het hoge interactiviteitsgehalte waarvoor Philippe Debroye zorgde in zijn meesterlijke layout. U baant zo uw eigen weg doorheen dit stukje El Dorado.

Met teksten van Elke Borghs, Frank Caestecker, Torsten Feys, Toon Lambrechts, Rik Pinxten, Lieven Tavernier en An van Dienderen en fotografie door Jan Crab.

Koop de App via Verapaz in the APP Store (voor Ipad of Iphone).

Of via Google Play Verapaz in the Google Play Store (voor alle Android toestellen).

Voor een vleugje look & feel klikt u door naar:

Verapaz.be en

Van de heer **Danny Mattens**:

Jacop de Commere

In het laatste nummer van 2013 verscheen een artikel over Jacop de Commere en het Cormmersgemet.

Over Jacop de Commere valt ook nog te zeggen dat hij in vier jaar tijd (1528-1532) 23 keer optrad als adviseur in erfeniskwesties. Zijn functie wordt omschreven als coustumier deser stede (d.i. uiteraard Gent). Ook zijn zoon, Jan, nam deze functie waar. Zie bijvoorbeeld bij E.M. Meijers, *Het ligurische erfrecht in de Nederlanden. Deel III. Het Oost-Vlaamsche erfrecht. Bijlagen, 1936.*

Waarmee nog maar eens is aangetoond dat Jacop de Commere geen kleine jongen was en wel degelijk de juridische weg kende.